

7.11.2018

KaivNro
1963

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) 40 §:n nojalla

kaivosluvan peruuttamisesta ja kaivospiirin lakkauttamisesta

Kaivosoikeuden haltija: Perusmaa Ky
KaivNro: 1963
Kaivospiirin nimi: Haapaluoma
Alueen sijainti: Seinäjoen kaupunki, Peräseinäjoen kylä
Kuvaus kuulutuksesta: Kaivosluvan peruuttaminen ja kaivospiirin lakkauttaminen

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset kuulutuksesta voi lähettää 7.12.2018 mennessä KaivNro 1963 mainiten Tukesiin, osoitteeseen Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi tai sähköisesti osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi

Kuulutuksen nähtävilläolo

Kuulemisasiakirjat ovat nähtävänä Seinäjoen kaupungintalolla (Kirkkokatu 6) ja Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (Valtakatu 2, Rovaniemi). Kuulemisasiakirjoihin voi tutustua myös osoitteessa (<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvut>).

Lisätietoja Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 7.11.2018

Pidetään nähtävänä 7.12.2018 saakka

7.11.2018

KaivNro
1963

KUULEMINEN (kaivoslaki 621/2011 40§)

KAIVOSLUVAN PERUUTTAMINEN JA KAIVOSPIIRIN LAKKAUTTAMINEN

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima

Kaivospiirin nimi	Haapaluoma
KaivNro	1963
Kaivospiirin pinta-ala	13,67 ha
Kaivospiirin sijainti	Seinäjoen kaupunki, Peräseinäjoen kylä
Kaivoskivennäinen	Maasälpä
Kaivoskirja annettu	30.12.1968

Kaivosoikeuden nykyinen haltija 31.1.2002 alkaen

Perusmaa Ky
y-tunnus: 0597916-6
Lellunnevantie 46
60510 Hyllykallio

Yhteystiedot:

Perusmaa Ky
Tapio Saari
Puh. 0400-364 019

Kuulemisen peruste

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 19.7.2018 (Dnro 01946/15/7203). Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut Tukesin tekemän päätöksen 20.11.2015 kaivosluvan

peruuttamisesta ja kaivospiirin lakkauttamisesta ja palauttanut asian uudelleen käsiteltäväksi Tukesissa.

Kuuleminen

Kaivosviranomaisen käsittelee asian uudelleen seuraavien Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä ilmenevien asioiden osalta:

1. Vesilain 5 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan ojituksessa on noudatettava, mitä 2 luvun 7 ja 8:ssä säädetään. Ojitus on lisäksi toteutettava niin, ettei toiselle kuuluvalla alueella aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta edunmenetyttä. Hallinto-oikeus on katsonut, että asiassa on syytä määrätä riittävät toimenpiteet veden johtamisesta avolouhoksesta niin, että louhokseen kertynyt vesi ei tulvi kiinteistölle Hahkala 743-417-12-40 eikä siten aiheuta kiinteistölle vahingollista vettymistä tulva-aikoinakaan.
2. Tukesin on uudelleen käsitellessään arvioitava kaivosalueelle johtavan tien sulkevan puomin tarpeellisuus.

Kuulemiseen liitetyt asiakirjat

Kaivosviranomaisen liittää asian kuulemismenettelyssä mukaan seuraavat asiakirjat:

1. Vaasan hallinto-oikeuden päätös 19.7.2018
2. Tukesin päätös 20.11.2015 ja sen liite 4.

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) varaa mahdollisuuden esittää muistutuksia ja mielipiteitä asiasta.

Kaivoslaki (621/2011) 39 §

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää ennen päätöksentekoa asiasta lausunnot Seinäjoen kaupungilta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta ja Etelä-Pohjanmaan liitolta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Kaivoslaki (621/2011) 37 § ja kaivosasetus (391/2012)

Kuulemisesta ilmoitetaan asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitetaan myös lehdessä Seinäjoen Sanomat. Kaivoslaki (621/2011) 40 §

LIITTEET

1. Vaasan hallinto-oikeuden päätös 19.7.2018
2. Tukesin päätös 20.11.2015 ja sen liite 4.

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA
Puhelin 029 56 42611
Faksi 029 56 42760
Sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi

Päätös

1 (10)

Antopäivä Päätösnumero
19.7.2018 18/0281/1

Diaarinumero
01946/15/7203

Asia Valitus kaivospiirin lopettamista koskevasta päätöksestä
Muutoksenhakija Jaakko Isosomppi, Lapua
Kaivospiirin haltija Perusmaa Ky, Seinäjoki

Päätös, johon on haettu muutosta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
20.11.2015 KaivNro 1963

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antanut kaivoslain (621/2011) nojalla Perusmaa Ky:lle kaivostoiminnan lopettamispäätöksen koskien Haapaluoma -kaivospiiriä (KaivNro 1963). Päätöksellä Haapaluoma -kaivospiiriä koskeva kaivoslupa on peruutettu ja kaivospiiri lakkautettu.

Perustelujen mukaan kaivoksella ei ole harjoitettu kaivostoimintaa kaivospiirin nykyisen haltijan aikana.

Kaivospiirin lopputarkastus

Kaivosoikeuden haltijan tuli suorittaa kaivospiirin alueella muun muassa seuraavat kunnostustyöt viimeistään 15.8.2015 mennessä:

3. Avolouhoksen tulvimiskohtaan liittyvät toimet:

- a) Avolouhoksesta tulevien vesien vuotokohtaan on rakennettava korotus.
- b) Louhoksen luoteispuolelle rakennetaan oja avolouhoksen vedenpinnan säätelemiseksi.

Toteutusvaihtoehtoa tarkastellaan lähemmin keväällä 2015. Kaivosoikeuden haltijalle annetaan toimintaohjeet Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluyksikön toimesta.

8. Lukittu puomi on jätettävä paikalleen, mutta maanomistajille ja yksityistien

käyttäjille tulee antaa avain kulkemisen mahdollistamiseksi.

9. Kaivosoikeuden haltijan on haettava Maanmittauslaitokselta rajapyykkitoimitusta (rajapyykki nro 14), mikäli rajapyykki on hävinnyt kaivostoiminnasta johtuen.

===

Kaivosviranomainen on tarkistanut toimenpiteiden toteuttamisen yhdessä kaivosoikeuden haltijan kanssa 6.10.2015. Kaivosviranomainen on hyväksynyt kaivospiirin haltijan toteuttamat toimenpiteet muun muassa seuraavasti:

3. Avolouhoksen tulvimiskohtaan liittyvät toimet (toteutettiin vaihtoehto a):

Avolouhoksesta tulevien vesien vuotokohtaan on rakennettu korotus, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen antamien ohjeiden mukaisesti.

8. Lukittu puomi on jätetty paikalleen. Yksitystien käytölle ei ole rajoituksia.

9. Kaivosoikeuden haltijaa ei veloiteta hakemaan Maanmittauslaitokselta rajapyykkitoimitusta (rajapyykki nro 14), koska rajapyykin häviämistä kaivostoiminnasta johtuen ei ole osoitettu.

Vaativukset hallinto-oikeudessa

Jaakko Isosomppi on vaatinut, että turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöstä muutetaan siten, että Perusmaa Ky veloitetaan rakentamaan oja vedenpinnan säätelyä varten ensisijaisesti lopputarkastuskertomuksen 11.12.2014 kohdan 3 b) mukaisesti louhoksen luoteispuolelle (vaihtoehto 1). Toissijaisesti Isosomppi on vaatinut, että Perusmaa Ky veloitetaan ylivuotoa varten ohjaamaan vedet putken kautta tilojen 743-417-12-40 ja 743-417-12-42 väliseen rajajojaan ja siitä edelleen Alavuden tien alitse menevään halkaisijaltaan 1 000 millimetrin laskuojan rummun kohtaan, josta vedet menevät suoraan Teeriluomaan. Lisäksi Isosomppi on vaatinut, että Perusmaa Ky veloitetaan täyttämään Isosompin alueelle kaivostyön nimissä kaivamansa notkelman ympäröivän maaston korkeudelle. Isosomppi on vaatinut, että Perusmaa Ky veloitetaan hakemaan omalla kustannuksellaan Maanmittauslaitokselta rajankäyntitoimitusta rajapyykin nro 14 asettamiseksi maastoon. Vielä Isosomppi on vaatinut, että Alavuden tieltä louhosalueelle menevältä yksityistieltä poistetaan lukittava puomi. Lisäksi Isosomppi on vaatinut, että hänelle korvataan hallinto-oikeuden päätöksestä aiheutuvat kulut.

Perusteluinaan Isosomppi on esittänyt muun muassa, että perussyy hänen omistamansa alueen tulvimiskohdan ja metsän vettymiselle on se, että Perusmaa Ky on kaivostyön nimissä tehnyt ajoluiskan kaivosmonttuun kivenmurskausta varten ja kuorinut osittain pintamaat Isosompin omistamalta alueelta. Maamassat on kuljetettu alueelta pois muihin tarkoituksiin. Näistä syistä alueelle on muodostunut ympäröivää maastoa alempi notkelma, jonka maaperän kautta vedet valuvat avolouhoksesta Isosompin alueelle. Avolouhoksesta tulvivan veden aiheuttamaa jatkuvaa haittaa ei saa jättää kaivoslain perusteella maanomistajan vastuulle.

Kaivospiiritoimituksesta käy ilmi, että kivipyykki nro 14 on ollut vuonna 1968 paikallaan. Kivipyykki on kaivostoiminnan seurauksena hävinnyt tai peittyneet kaivosalucella siirtomaiden alle. Kivipyykin sijainti ilmenee lohkomistoimituksen kartasta.

Kyseessä olevan yksityistien tarve ja käyttö tulee lisääntymään huomattavasti sen jälkeen kun kaivospiiri loppuu ja maa-alueet palautuvat maanomistajille. Päätöksestä ei selviä kenen vastattavaksi jäisi puomin ja lukkojen kunnossapidosta huolehtiminen, eikä se keneltä yksityistien käyttäjät saisivat avaimia, varsinkin lukkojen vaihdon jälkeen, eikä myöskään se kuka avaa lukituksen mahdollisissa hätätilanteissa.

Yleisen edun vaatimat riittävät turvaamistoimenpiteet tulee suorittaa Haapaluoman avolouhoksen ympärillä. Turvaamistoimenpiteiden järjestämistä, niiden takaamista ja valvontaa ei voida asettaa yksityistielle ja sen osakkaille.

Perusmaa Ky on pitänyt perusteetta hallussaan Haapaluoman kaivospiiriin kuuluvien maa-alueita 14 vuotta kaivospiirin kaivosoikeuksien haltijana, uskottelemalla kaivosviranomaisille tekevänsä alueella kaivostyötä. Kaivosviranomaisen ei ole suorittanut sille kaivoslain mukaan kuuluvia valvontavelvoitteita Haapaluoman kaivospiirissä. Muut viranomaiset eivät ole voineet asioihin puuttua. Perusmaa Ky on suorittanut alueella kallionmurskaustoimintaa valtavia määriä ilman asianmukaisia lupia, ilmeisesti myynyt pintamaita Isosompin alueelta ym.

Louhoksesta tulevan ajoluiskan ja notkelman kohtaan oli tuotu ja varastoitu jonkun toisen urakoitsijan vesijohtotyömaalta kiviröykkiöt, jotka Perusmaa Ky on nyt siirtänyt omalle puolelleen Isosompin tekemän rikosilmoituksen jälkeen.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on antamassaan lausunnossa esittänyt valituksen hylkäämistä.

Tukes on lausunut muun muassa, että se on 6.10.2015 tarkistanut, miten kaivosoikeuden haltija Perusmaa Ky on toteuttanut siltä vaaditut toimenpiteet. Toimenpiteet ovat perustuneet lopputarkastuskertomukseen sekä annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin.

Avolouhoksesta tulevien vesien vuotokohtaan oli rakennettu korotus Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen antamien ohjeiden mukaisesti. Ylivuotokohdan korottaminen on ollut Tukesin ja ELY-keskuksen näkemyksen mukainen vaihtoehto. Korotukseen oli käytetty sepeliä, jota oli varastoitu lähelle. Tukes on 6.10.2015 todennut, että ratkaisu on toiminut kesän aikana hyvin. Veden tulviminen on ylipäänsä varsin pienimuotoista (veden virtaama normaaliolosuhteissa keskimäärin noin 0,1 l/s). Tukes on ELY-keskuksen lausunnon perusteella katsonut, että veden tulvimiseen liittyvät toimenpiteet hoidetaan riittävällä tavalla siten, että vuotokohtaan rakennetaan korotus. Tämä koskee myös valittajan mainitsemaa notkelmaa.

Tukes ei voi velvoittaa kaivosoikeuden haltijaa hakemaan rajapyykkitoimitus-

ta, koska rajapyykin häviämisaikakohta tai syytä ei ole voitu osoittaa. Toisin sanoen ei ole voitu osoittaa, että rajapyykki olisi hävinnyt kaivostoiminnasta johtuvasta syystä. Näin ollen Tukes ei ole voinut antaa rajapyykkiä koskevia määräyksiä kaivoslain (621/2011) 148 §:n nojalla.

Koska kaivosalue on hyvin lähellä maantietä, puomin tarkoituksena on estää ulkopuolisten moottoriajoneuvojen pääsy kaivosalueelle. Kaivostoiminnan harjoittajalla on kaivoslain 143 §:n mukaan kaksi vuotta aikaa saattaa kaivosalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon. Kaivosalueelle pääsy on turvallisuussyistä välttämätöntä estää kaivoslain 148 §:n nojalla.

Tukes on tehnyt päätöksensä kaivoslain mukaisten menettelysäännösten mukaisesti. Päätöksessä on annettu tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteistä. Tukes on tällöin ottanut huomioon menettelyn kuluessa esitetyt lausunnot ja muistutukset.

Perusmaa Ky:lle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksen ja lausunnon johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Jaakko Isosomppi on antamassaan vastaselityksessä pyytänyt katselmuksen suorittamista paikalla ennen asian ratkaisemista.

Entisen Haapaluoman kaivoksen louhosmontun vesien tulviminen Isosompin alueelle jatkuu entisellään. Isosomppi on liittänyt vastaselitykseensä valokuvia entisestä kaivosmontusta tulvivista vesistä 2.5.2016. Viime syksyn katselmuksessa 6.10.2015 Tukes ja Perusmaa Ky ovat yhdessä arvioineet tilanteen väärin. Todellisuudessa tulviva vesimäärä on kymmenientuhansien kuutiometriä luokkaa vuodessa eikä se valu saman suuruisena koko ajan vaan vaihtelee rajusti vuodenaikojen mukaan. Louhosmontun pinta-ala on noin 2,5 hehtaaria ja veden korkeuden vaihteluväli on 1,3 - 1,5 metrin luokkaa. Tulviva vesimäärä on siis noin 31 000 – 37 000 kuutiometriä vuodessa, joka sepelikorotuksen läpi pintavirtauksena ja maaperän kautta valuu pääasiassa Isosompin omistamalle maa-alueelle. ELY-keskuksen ohjetta 16.6.2015 ei ole noudatettu. Korotus on tehty vettä läpäisevästä sepelistä ja Isosompin lupaa vesien johtamisesta hänen alueelleen ei ole pyydetty eikä saatu, eikä voi saadakaan, koska se tarkoittaisi nykyisten vettymis-/ympäristöongelmien jatkumista.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää katselmuksen toimittamista koskevan vaatimuksen.
2. Hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta siltä osin kuin on vaadittu yhtiön velvoittamista rajankäyntitoimituksen hakemiseen.
3. Hallinto-oikeus kumoo Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen ja palauttaa asian Tukesin uudelleen käsiteltäväksi perusteluista ilmenevistä syistä. Tukesin tulee varata asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ja käsitellä asia uudestaan ottaen huomioon mitä jäljempänä tässä päätöksessä lausutaan.
4. Hallinto-oikeus hylkää Isosompin oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

1. Katselmus

Hallintolainkäyttölain 41 §:n mukaan asian selvittämiseksi voidaan toimittaa katselmus. Kun otetaan huomioon perusteet, joiden vuoksi Isosomppi on pyytänyt katselmuksen toimittamista, sekä asiakirjoista saatava selvitys, katselmuksen toimittaminen ei ole asian selvittämiseksi tarpeen.

2. Tutkimatta jättäminen

Sikäli kuin valituksessa on vaadittu, että yhtiö on velvoitettava hakemaan räjankäyntitoimitusta rajapyykin 14 sijainnin selvittämiseksi, hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta tähän kaivostoiminnan lopettamista koskevaan asiaan kuulumattomana. Maanmittaustoimitus on sellainen kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvistä menettelyistä erillinen menettely, josta ei voida määrätä tämän asian yhteydessä.

3. Pääasia

Sovelletut oikeusohjeet

Kaivoslain 3 §:n mukaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan tämän lain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa vesilakia (587/2011).

Kaivoslain 18 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että:

kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä kaivostoiminnan kokonaiskustannukset huomioon ottaen kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Kaivoslain 68 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomaisen on päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos luvanhaltija ei ole kaivosluvassa annetussa määräajassa aloittanut kaivostoimintaa tai ryhtynyt muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Lupaviranomaisen on myös päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos kaivostoiminta on ollut keskeytyneenä luvanhaltijasta riippuvasta syystä yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta tai kaivostoiminnan voidaan katsoa tosiasiallisesti päättyneen. Asian voi panna vireille lupaviranomainen omasta aloitteestaan, kunta tai haittaa kärsivä asianosainen.

Kaivoslain 142 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminta päättyy, kun kaivoslupa raukeaa tai se peruutetaan.

Kaivoslain 143 §:n mukaan kaivostoiminnan harjoittajan on viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä saatettava kaivosalue ja kaivoksen apualue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehdittava niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suoritettava kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet.

Kaivoslain 146 §:n 1 momentin mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen (ilmoitus kaivostoiminnan lopettamistoimenpiteistä) kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Pykälän 4 momentin mukaan lopputarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja siinä tehdyt havainnot sekä keskeisiltä osin esitetyt muistutukset ja mielipiteet.

Kaivoslain 147 §:n 2 momentin mukaan kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivoslain 148 §:n 1 momentin mukaan kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä on annettava yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteiden täydentämisestä määräajassa, kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta, 144 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuksista ja rakennelmista sekä muista yleisten ja yksityisten etujen kannalta välttämättömistä seikoista.

Vesilain 5 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan ojituksessa on noudatettava, mitä 2 luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään. Ojitus on lisäksi toteutettava niin, ettei toiselle kuuluvalla alueella aiheudu vahingollista vettymistä tai muuta edunmenetystä. Jos vettyminen tai muu edunmenetys kuitenkin on huomattavasti pienempi kuin kustannus, joka hankkeesta vastaavalle aiheutuisi tällaisen seurauksen estämisestä, hankkeesta vastaava saa rahalla korvata edunmenetyksen.

Asiassa saatu selvitys

Haapaluoman yhteensä 13,67 hehtaarin suuruinen kaivospiiri (KaivNro 1963) sijaitsee Seinäjoella. Kaivospiirin alueeseen kuuluu Jaakko Isosompin omistama 1,3 hehtaarin suuruinen kiinteistö Hahkala 743-417-12-40.

Haapaluoman kaivospiirin lopputarkastus on suoritettu 6.11.2014. Tarkastuskertomuksessa 11.12.2014 on todettu, että avolouhoksen veden on todettu tulvivan Jaakko Isosompin maille. Koska avolouhoksesta ei ole johdettu vesiä ympäristöön, vedenpinta on viime vuosina noussut. Asian ratkaisemiseksi sovittiin, että vuotokohtaan joko rakennetaan korotus, jolla veden tulviminen voidaan estää tai toisena vaihtoehtona tutkitaan mahdollisuutta säädellä avolouhoksen vedenpintaa louhoksen luoteispuolelle tehtävän ojan avulla. Katselmuksessa jälkimmäistä vaihtoehtoa pidettiin parempana. Asiaa selvittelevät Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen johdolla myös Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus esittää toteutusratkaisun kaivosviranomaiselle, joka tulee kirjaamaan sen aikanaan lupamääräyksenä kaivospiirin lakkauttamista koskevaan päätökseen.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa 16.6.2015 on esitetty toteutusratkaisuksi seuraavaa:

Vedenpinta louhoksessa pidetään nykyisellä tasolla joko siten, että

a) Ylivuotokohtaa korotetaan tiiviillä maa-aineksella ja louhoksesta vesi johdetaan putkella Isosompin kiinteistön ali alueen eteläpuolella olevaan ojastoon ja edelleen Teeriluomaan. Putki asennetaan avolouhoksen puolella siten, että putken alareuna on louhoksessa viime vuosina vallinneen keskimääräisen vedenpinnan tasolla.

b) Louhoksen nykyinen kynnystaso pidetään ennallaan ja kynnyn yli tuleva vesi johdetaan avo-ojassa alapuolisen ojaston kautta Teeriluomaan. Kynnys on syytä vahvistaa ja muotoilla tiiviillä maa-aineksella siten, että ylivuoto tapahtuu selkeästi yhdestä kohdasta ja voidaan siitä ohjata avo-ojaan. Avo-ojalla saataisiin samalla hoidettua Alasompin (Isosompin) kiinteistöllä märkyydestä kärsivän alueen kuivatus.

Vesien johtaminen on tehtävä Jaakko Isosompin kiinteistöllä maanomistajan hyväksymällä tavalla. Avolouhoksesta tuleva vesimäärä riippuu vallitsevasta vesitilanteesta. Normaaliolosuhteissa keskimääräinen louhoksesta tuleva virtaama on arviolta noin 0,1 l/s.

Avolouhoksen tulviminen

ELY-keskuksen lausunnossa 16.6.2015 on avolouhokseen kertyneen veden tulvimisen aiheuttaman haitan poistamiseksi Jaakko Isosompin kiinteistöllä (743-417-12-40, Hahkala) esitetty muun muassa ylivuotokohtaan korottamista tiiviillä maa-aineksella ja veden johtamista louhoksesta putkella Isosompin kiinteistön ali alueen eteläpuolella olevaan ojastoon. Valituksenalaisessa päätöksessä on hyväksytty avolouhoksesta tulevien vesien vuotokohtaan rakennettu korotus eikä päätöksessä ole annettu lupamääräystä. Tukes oli 6.10.2015 tarkistanut toimenpiteiden toteutuksen ja todennut, että ratkaisu on toiminut kesän aikana hyvin. Korotukseen oli käytetty sepeliä, jota oli varastoitu lähelle.

Valittaja on esittänyt, että entisen kaivosalueen vesienhallinta ei ole järjestetty asianmukaisesti vaan ainakin keväisin vedellä täyttynyt kaivosalue tulvi niin, että hänen omistamansa kiinteistön Hahkala 743-417-12-40 alueella aiheutuu vahingollista vettymistä. Yhtiö ei ole tulvimista kiistänyt.

Asiakirjatarkastelun perusteella voidaan päätellä, että avolouhokseen kertynyt vesi pääsee purkautumaan altaan kaakkoiskulmasta siihen rakennetusta penkereestä huolimatta Isosompin kiinteistön 743-417-12-40 alueelle ainakin keväisin.

Tämän vuoksi hallinto-oikeus katsoo, että asiassa on syytä määrätä riittävät toimenpiteet veden johtamisesta avolouhoksesta niin, että louhokseen kertynyt vesi ei tulvi kiinteistölle Hahkala 743-417-12-40 eikä siten aiheuta kiinteistölle vahingollista vettymistä tulva-aikoinakaan.

Tien sulkeva puomi

Ajan kulumisen vuoksi Tukesin on asiaa uudelleen käsitellessään arvioitava kaivosalueelle johtavan tien sulkevan puomin tarpeellisuus.

4. Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 ja 2 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai

osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Harkittaessa julkisen asianosaisen korvausvelvollisuutta on otettava erityisesti huomioon, onko oikeudenkäynti aiheutunut viranomaisen virheestä.

Koska asia palautetaan uudelleen käsiteltäväksi, valittajalta ei peritä oikeudenkäyntimaksua valituksen käsittelemisestä. Valittaja ei ole esittänyt, että hänelle olisi aiheutunut kustannuksia valituksen tekemisestä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä HaK (07.07).

Diaarinumero
01946/15/7203

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Sinikka Kangasmaa,
Pirjo Joutsenlahti ja Jan-Erik Salo.

Sinikka Kangasmaa

Pirjo Joutsenlahti

Jan-Erik Salo

Hallinto-oikeuden esittelijä

Pirjo Pentinmäki

Toimituskirjan antaja:

Hanna-Maria Haapamäki
lainkäyttösihteeri

Diaarinumero
01946/15/7203

Jakelu

Päätös ja maksu Jaakko Isosomppi, maksutta, saantitodistuksin

Jäljennös maksutta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Perusmaa Ky

JMH

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta **korkeimmalta hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettavan valituskirjelmän tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero sekä mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa tai ellei sähköisesti toimitettavassa asiakirjassa ole selvitystä asiamiehen toimivallasta.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, Helsinki

Puh.nro: 029 56 40200

Telefax: 029 56 40382

S-posti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00-16.15

Perusmaa Ky
Lellunnevantie 46
60510 Hyllykallio

PÄÄTÖS KAIVOSLUVAN PERUUTTAMISESTA JA KAIVOSPIIRIN LAKKAUTTAMISESTA (kaivostoiminnan lopettaminen)

Nimi Haapaluoma

Kaivospiirin haltija Perusmaa Ky
y-tunnus: 0597916-6
Seinäjoki
Suomi

Yhteystiedot:

Perusmaa Ky
Lellunnevantie 46
60510 Hyllykallio

Lisätietoja antaa:

Tapio Saari, puh. 0400-364 019

Vireilletulopvm: 5.9.2013, kaivosviranomaisen omasta aloitteesta

Asia: Haapaluoma -kaivospiirin kaivosoikeuden peruuttaminen ja kaivospiirin lakkauttaminen

Kaivoslain (621/2011) 182 §:n mukaan kaivosoikeuden peruuttamiseen sovelletaan, mitä kaivosluvan peruuttamisesta tämän lain 68-70 ja 72 §:ssä säädetään.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa kaivoslain (621/2011) nojalla Perusmaa Ky:lle kaivostoiminnan lopettamispäätöksen koskien Haapaluoma -kaivospiiriä (KaivNro 1963). Päätöksellä Haapaluoma -kaivospiiriä koskeva kaivoslupa peruutetaan ja kaivospiiri lakkautetaan.

Perustelut:

Kaivoksella ei ole harjoitettu kaivostoimintaa kaivospiirin nykyisen haltijan aikana.

Lupaviranomaisen on päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos luvanhaltija ei ole kaivosluvassa annetussa määräajassa aloittanut kaivostoimintaa tai ryhtynyt muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Lupaviranomaisen on myös päätettävä, että kaivoslupa raukeaa, jos kaivostoiminta on ollut keskeytyneenä luvanhaltijasta riippuvasta syystä yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta tai kaivostoiminnan voidaan katsoa tosiasiallisesti päättyneen. Asian voi panna vireille lupaviranomainen omasta aloitteestaan. Kaivoslaki (621/2011) 68 §

Kaivospiirin alue

Kaivospiiri sijaitsee Seinäjoen kaupungissa.

Tämä päätös koskee seuraavia alueita: Seinäjoki (743)

Kaivospiirin tilatiedot

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Ylihietala	743-417-9-20	1,4
Maasälpä	743-417-9-27	5,78
Yleinen tie	743-895-2-20	0,26
Hahkala	743-417-12-40	1,3
Perälä	743-417-12-42	4,93
	Yhteensä ha	13,67

Kaivospiirin pinta-ala on 13,67 ha. Kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1.

Kaivosmineraali

Maasälpä

Kaivospiirin taustatietoja

Kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivoslain 146 §:n mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Asia on laitettu vireille kaivosviranomaisen toimesta. Näin ollen kaivoslain 145 §:n mukaista ilmoitusta kaivostoiminnan lopettamistoimenpiteistä ei ole kaivostoiminnan harjoittajan puolelta tässä yhteydessä käytettävissä.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt 25.1.2010 yritykseltä kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaista selvitystä siitä, onko Haapaluoma-nimisellä kaivospiirillä ollut kaivostoimintaa viimeisen viiden vuoden aikana tai onko ryhdytty muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa että kaivospiirissä on vakavasti pyritty varsinaiseen kaivostyöhön. Yritys ei ole vastannut selvityspyyntöön.

Asian käsittely Turvallisuus- ja kemikaalivirastossa

Kaivosviranomaisena toimiva Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei ole saanut yritykseltä vakuuttavaa selvitystä siitä, että kaivospiirillä pyritään kaivoslain mukaiseen kaivostyöhön tai esiintymän hyödyntämiseen.

Kaivosviranomainen kerää kaivoslain (621/2011) 18 §:n ja valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 31 §:n tarkoittamia tietoa kaivosoikeuksien haltijoilta. Haapaluoman kaivospiiriltä saatujen tietojen mukaan kaivostyötä on yrityksen oman ilmoituksen mukaan viimeksi tehty vuonna 2005. Vuodelta 2006 ilmoitusta ei ole saatu. Vuosien 2007-2012 väliseltä ajalta yritys on ilmoittanut, ettei kaivostyötä ole tehty.

Yrityksellä ei ole kaivostoiminnalle vaadittavaa ympäristölupaa.

Kaivosviranomainen katsoo kaivostoiminnan tosiasialisesti päättyneen Haapaluoman kaivospiirillä.

Kaivosviranomainen on kuuluttanut asiasta 5.9.2013 ja pyytänyt lausunnot Seinäjoen kaupungilta, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta ja Etelä-Pohjanmaan liitolta. Kaivosviranomainen on kuuluttanut kaivospiirin lopputarkastuksesta 25.9.2014 ja lopputarkastus pidettiin kaivospiirin alueella 6.11.2014. Lopputarkastuksesta laadittiin tarkastuskertomus (11.12.2014).

Kaivosviranomaisen ilmoitus tarvittavista toimenpiteistä Haapaluoma - kaivospiirin lakkauttamiseksi perustuu lopputarkastuskertomukseen 11.12.2014 sekä annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin (kuuleminen 5.9.2013 ja lopputarkastukseen liittyvät erilliset muistutukset lopputarkastuksessa 6.11.2014).

Kaivosoikeuden haltijalle annettiin ilmoitus tarvittavista toimenpiteistä 13.1.2015 ja aikaa niiden toteuttamiseksi 15.8.2015 saakka.

Kaivosviranomainen on tarkistanut toimenpiteiden toteuttamisen yhdessä kaivosoikeuden haltijan kanssa 6.10.2015.

Asian käsittely

Kaivosluvan peruuttamista ja kaivospiirin lakkauttamista koskevan asian tiedottaminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tiedottanut asiasta kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston Rovaniemen toimipaikan ilmoitustaululla ja osoitteessa www.tukes.fi/kaivosasiat sekä Seinäjoen kaupungin ilmoitustaululla. Asia kuulutettiin 5.9.2013 ja on ollut nähtävillä 7.10.2013 saakka. Asiasta kuulutettiin myös Seinäjoen Sanomat -sanomalehdessä. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 7.10.2013.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot asiasta

Asiasta lähetettiin lausuntopyynnöt 5.9.2013 Seinäjoen kaupungille, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Etelä-Pohjanmaan liitolle.

Annetut lausunnot, mielipiteet ja hakijan selitys

LAUSUNNOT

Seinäjoen kaupunki

Kaupungin antama lausunto on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Muistutuksia tai mielipiteitä asiasta ei esitetty.

HAKIJAN SELITYS

Kaivosviranomaisen pyytämä selitys kaivospiirioikeuden haltijalta (kaivoslaki 42 §) annetusta lausunnosta on esitetty liitteessä 3.

Kaivosviranomaisen vastaus lausunnossa ja selityksessä esitettyyn

Kaivosviranomaisella ei ole kommentoitavaa Seinäjoen kaupungin lausuntoon.

Päätöksessä on otettava kantaa lausunnoissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin. Kaivoslaki 56 §

Kaivosviranomainen toteaa kaivosoikeuden haltijan selityksestä seuraavaa: Kaivoslain (503/1965) mukaan kaivosoikeuden haltijalla on ollut kaivosoikeus seuraavasti:

Kaivosoikeus

40 §

Kun kaivoskirja on annettu, kaivosoikeuden haltija saa ottaa työn alaiseksi ja käyttää hyväkseen kaikki kaivospiirissä tavatut kaivoskivennäiset (kaivostyö). Oikeus käsittää myös aikaisemmasta louhinnasta kaivospiiriin jääneet jätteet.

Paitsi kaivoskivennäisiä, saa kaivosoikeuden haltija käyttää hyväkseen muitakin kaivospiirin kallio- ja maaperään kuuluvia aineita, sikäli kuin se on tarpeen kaivostai siihen liittyvän jalostustyön tarkoituksenmukaista toimittamista varten taikka tällaiset aineet saadaan talteen sivutuotteina tai jätteinä kaivoskivennäisten louhinnassa tai jalostuksessa. Kaivostoiminnassa syntyviä maanpoistomassoja, louhittua sivukiveä ja rikastushiekkaa, jotka varastoidaan kaivospiirin alueelle tai sen apualueelle ja joilla on käyttöä kaivostoiminnassa tai joita voidaan jalostaa edelleen, pidetään tämän lain mukaisena kaivostoiminnan sivutuotteena.

Milloin apualueella suoritetaan louhintaa apualueen käyttötarkoituksen mukaisesti, ei kaivosoikeuden haltijalla ole oikeutta käyttää louhittuja aineita hyväkseen.

41 §

Kaivosoikeuden haltijalla on käyttöoikeus käyttöalueeseen tai, jollei sitä ole määrätty, koko kaivospiiriin, ei kuitenkaan muuhun tarkoitukseen kuin kaivoskivennäisiin kohdistuvaan kaivos- ja jalostustyöhön tai sellaiseen toimintaan, jonka on katsottava edistävän kaivostyötä. Kaivospiirissä käyttöalueen ulkopuolella kaivosoikeuden haltijalla on sen lisäksi, mitä 40 §:ssä on säädetty, 12 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja valtaajan oikeuksia vastaavat oikeudet.

Kaivosviranomainen toteaa, ettei kaivosoikeuden haltija ole hankkinut toiminnassa tarvittavaa ympäristölupaa eikä käyttänyt kaivoslain suomia oikeuksia.

Edellä esitetyn perusteella kaivosviranomaisen päätti jatkaa kaivosluvan peruuttamista koskevaa prosessia kaivoslain (621/2011) 68 § nojalla.

Kaivospiirin lopputarkastus

Kaivosviranomaisen kuulutti kaivospiirin lopputarkastuksesta 25.9.2014 ja lopputarkastus pidettiin kaivospiirin alueella 6.11.2014. Lopputarkastuksesta laadittiin tarkastuskertomus (11.12.2014), joka on esitetty liitteessä 4.

Kaivosviranomaisen ilmoitus tarvittavista toimenpiteistä Haapaluoma - kaivospiirin lakkauttamiseksi perustuu lopputarkastuskertomukseen 11.12.2014 sekä annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin (kuuleminen 5.9.2013 ja lopputarkastukseen liittyvät erilliset muistutukset lopputarkastuksessa 6.11.2014).

Kaivosoikeuden haltijalle annettiin ilmoitus tarvittavista toimenpiteistä 13.1.2015 ja aikaa niiden toteuttamiseksi 15.8.2015 saakka.

Kaivosoikeuden haltijan tuli suorittaa kaivospiirin alueella seuraavat kunnostustyöt viimeistään 15.8.2015 mennessä:

1. Avolouhoksen ympärillä oleva aita on purettava.
2. Louhoksen ympärille on asetettava kattavasti varoituskylttejä.
3. Avolouhoksen tulvimiskohtaan liittyvät toimet:
  - a) Avolouhoksesta tulevien vesien vuotokohtaan on rakennettava korotus.
  - b) Louhoksen luoteispuolelle rakennetaan oja avolouhoksen vedenpinnan säätelemiseksi.
- Toteutusvaihtoehtoa tarkastellaan lähemmin keväällä 2015. Kaivosoikeuden haltijalle annetaan toimintaohjeet Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluyksikön toimesta.
4. Louhoksen itäpään moreeninottopaikan korkeimmat reunat on tasattava.
5. Louhoksen itäpäässä sijaitsevat murskekasat on siirrettävä joko toiminnanharjoittajan omistamalle kiinteistölle, kuljetettava alueelta pois tai hyödynnettävä ne tulvimiskohdan korotuksessa.
6. Kaivospiirillä sijaitsevat betonirakennelmat (murskaamon kippauspaikka ja tuotesiihot) on poistettava ja alustat siivottava (kipkauspaikan juureen joutunut öljy pilaantuneine maineen on poistettava).

7. Kaivospiirin alueelta on siivottava pois kaivospiirille kuulumattomat esineet (tynnyrit, rautaromu yms.).

8. Lukittu puomi on jätettävä paikalleen, mutta maanomistajilla ja yksityistien käyttäjille tulee antaa avain kulkemisen mahdollistamiseksi.

9. Kaivosoikeuden haltijan on haettava Maanmittauslaitokselta rajapyykkitoimitusta (rajapyykki no 14), mikäli rajapyykki on hävinnyt kaivostoiminnasta johtuen.

Kaivosviranomaisen on tarkistanut toimenpiteiden toteuttamisen yhdessä kaivosoikeuden haltijan kanssa 6.10.2015. Kaivosviranomaisen hyväksyy kaivospiirin haltijan toteuttamat toimenpiteet seuraavasti:

1. Avolouhoksen ympärillä olevaa aitaa ei pureta Seinäjoen kaupungin pyynnöstä. Pyyntö on tullut ilmi Seinäjoen kaupungin ympäristöviranomaisen kanssa käydystä puhelinkeskustelussa (Korhonen/Leinonen). Seinäjoen kaupunki on ilmoittanut asiasta myös kaivosoikeuden haltijalle.

Kaivosviranomaisen toteaa, että aita ei ole kaivosturvallisuuden kannalta välttämätön.

2. Louhoksen ympärille on asetettu riittävästi varoituskylttejä.

3. Avolouhoksen tulvimiskohtaan liittyvät toimet (toteutettiin vaihtoehto a):

Avolouhoksesta tulevien vesien vuotokohtaan on rakennettu korotus, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen antamien ohjeiden mukaisesti.

4. Louhoksen itäpään moreeninottopaikan korkeimmat reunat on tasattu.

5. Louhoksen itäpäässä sijaitsevat murskekasat on poistettu ja alue tasattu.

6. Kaivospiirillä sijaitsevat betonirakennelmat (murskaamon kippauspaikka ja tuotesiilot) on poistettu ja alustat siivottu.

7. Kaivospiirin alueelta on siivottu pois kaivospiirille kuulumattomat esineet (tynnyrit, rautaromu yms.).

8. Lukittu puomi on jätetty paikalleen. Yksitystien käytölle ei ole rajoituksia.

9. Kaivosoikeuden haltijaa ei veloiteta hakemaan Maanmittauslaitokselta rajapyykkitoimitusta (rajapyykki no 14), koska rajapyykin häviämistä kaivostoiminnasta johtuen ei ole osoitettu.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Kaivoslaki 147 §

Kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet (merkintä kiinteistötietojärjestelmään kaivoslain 147 § mukaan), kun kaivoslupapäätös on lainvoimainen, tehdään kaivoslain 168 § mukaan.

Kaivosviranomaisen lupamääräykset ja perustelut

Päätökseen ei anneta lupamääräyksiä.

Perustelut:

Lakkautettavalla kaivospiirillä on suoritettu vaaditut toimenpiteet.

Kaivoslain 148 §:ssä tarkoitetuille lupamääräyksille ei ole perusteita eikä myöskään kaivoslain 150 §:n mukaiseen kaivosalueen jälkiseurantaan.

Asetus kaivosturvallisuudesta

Kaivostoiminnan harjoittajan tulee toimittaa 31.12.2015 mennessä kaivosviranomaiselle kaivoskartta. Kaivoskartan tulee osoittaa, miten pitkälle kaivosalueella tehdyt kaivostyöt ovat edistyneet. Kaivoskartan sisällöstä määrätään asetuksessa (1571/2011) 11 §.

Perustelut:

Valtioneuvoston asetus kaivosturvallisuudesta (1571/2011) 10 §

Kaivosviranomaisen tarkastusoikeus

Kaivosviranomaisella on oikeus päästä alueelle, jossa on aiemmin harjoitettu tässä laissa tarkoitettua toimintaa, jos se on tässä laissa tarkoitettun valvonnan kannalta tarpeen sekä tehdä siellä tarkastuksia, ottaa näytteitä ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Kaivoslaki 153 §

Kaivosviranomaisen pyytää huomioimaan seuraavaa

Kaivosviranomaisen ei näe tarpeelliseksi rajoittaa lakkautettavan kaivospiirin alueen maankäyttöä. Kaivoslaki 148 §

Kaivosalueen hallinnan palautuminen

Kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on lainvoimainen, kaivostoiminnan harjoittajan käyttö- ja hallintaoikeus kaivosalueeseen sekä käyttö- ja muu oikeus kaivoksen apualueeseen lakkaavat. Samalla kyseiset alueet palautuvat korvauksetta kiinteistön omistajan haltuun. Kaivoslaki 149 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä Perusmaa Ky:lle, Seinäjoen kaupungille, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Etelä-Pohjanmaan liitolle, Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Päätöksen antamisesta kuulutetaan Seinäjoen kaupungin ilmoitustaululla. Päätöksen antamisesta ilmoitetaan myös Seinäjoen Sanomat -sanomalehdessä. Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on 5000 €. Maksuun lisätään toteutuneet ilmoituskustannukset ja käsittelymaksu. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun Perusmaa Ky:lle.
Perustelut: Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kaivoslain 162 §:n nojalla Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.
Päätöksestä perittävästä maksusta voidaan valittaa samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteessä 5 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivosturvallisuudesta (1571/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (636/2013)

Lisätietoja

Lisätietoja antaa Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205.

Päivi Rantakoski
Johtaja, laitos- ja kaivosvalvonta

Ossi Leinonen
Ylitarkastaja

LIITTEET	Liite 1. Kaivospiirin kartta Liite 2. Seinäjoen kaupungin lausunto Liite 3. Kaivosoikeuden haltijan selitys Liite 4. Lopputarkastuksesta laadittu tarkastuskertomus Liite 5. Valitusosoitus Liite 6. Asianosaiset
JAKELU	Perusmaa Ky Maanmittauslaitos
TIEDOKSI	Seinäjoen kaupunki Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus Etelä-Pohjanmaan liitto Säteilyturvakeskus Asianosaiset

TARKASTUSKERTOMUS

Paikka
Aika
Läsnä

Haapaluoman kaivospiirin lopputarkastuksen tarkastuskertomus
6.11.2014, klo 10-11.30

Jaakko Isosomppi
Sisko Pakkala
Markku Rintamäki

Tapio Saari
Pirjo Korhonen
Maiju Ikonen
Aki Ijäs

Perusmaa Ky
Seinäjoen kaupunki, ympäristönsuojelu
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto,
prosessiturvallisuus
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, kaivosryhmä

Ossi Leinonen

Lopputarkastuksen peruste

Kaivoslain (621/2011) 182 §:n mukaan kaivosoikeuden peruuttamiseen sovelletaan, mitä kaivosluvan peruuttamisesta tämän lain 68-70 ja 72 §:ssä säädetään. Asia on laitettu vireille 5.9.2013 kaivosviranomaisen toimesta.

Kaivosviranomainen katsoo, että alueella harjoitettu toiminta kuuluu maaineslain nojalla tapahtuvan toiminnan piiriin.

Kaivospiirin alue

Kaivospiiri sijaitsee Seinäjoen kaupungissa, Peräseinäjoella.
Tämä lopputarkastus koskee seuraavia alueita: Seinäjoki (743)

Kaivospiirin tilatiedot

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Ylihietala	743-417-9-20	1,4
Maasälpä	743-417-9-27	5,78
Yleinen tie	743-895-2-20	0,26

Hahkala	743-417-12-40	1,3
Perälä	743-417-12-42	4,93
	Yhteensä ha	13,67

Kaivospiirin pinta-ala on 13,67 ha. Kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1.

Lopputarkastus

Lopputarkastuksen järjestämisestä kuulutettiin 25.9.2014.

Lopputarkastuksen aluksi (esittelyjen jälkeen) Ossi Leinonen kertoi lopputarkastuksen tarkoituksesta ja sen toteuttamisesta. Lopputarkastuksessa suoritettiin katselmus allekirjoittaneen johdolla koko kaivospiirin alueella seuraavasti ja sovittiin yhdessä seuraavaa:

1. Avolouhos

Avolouhoksen ympärillä oleva aita (kuva 1) puretaan pois tarpeettomana. Louhoksen ympärille sijoitetaan muutama varoituskyltti, lähinnä louhoksen pohjoispuolelle (kuva 1).

Kuva 1. Louhoksen ympärillä olevaa aitaa louhoksen pohjoispuolella.

Avolouhoksessa oleva veden laatu todettiin hyväksi (kivilajeista johtuen), joten sen suhteen ei tarvitse asettaa jälkitarkailuvelvoitetta.

Avolouhoksen veden on todettu tulvivan karttaan merkitystä kohdasta (A) Jaakko Isosomppin maille (kuva 2). Koska avolouhoksesta ei ole johdettu vesiä ympäristöön, vedenpinta on viime vuosina noussut.

Asian ratkaisemiseksi sovittiin, että em. kohtaan joko rakennetaan korotus, jolla veden tulviminen voidaan estää tai toisena vaihtoehtona tutkitaan mahdollisuutta säädellä avolouhoksen vedenpintaa louhoksen luoteispuolelle tehtävän ojan avulla. Katselmuksessa jälkimmäistä vaihtoehtoa pidettiin parempana. Asiaa selvittelevät Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen johdolla myös Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluyksikkö.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus esittää toteutusratkaisun kaivosviranomaiselle, joka tulee kirjaamaan sen aikanaan lupamääräyksenä kaivospiirin lakkauttamista koskevaan päätökseen.

Karttaan merkittyä, pohjoiseen päin lähtevää ojaa, ei katselmuksessa pystytty paikallistamaan.

Kuva 2. Avolouhoksen tulvimista aiheuttava kohta.

Kuva 3. Louhoksen itäpäähän moreeninottoaika.

Avolouhoksen itäpäässä sijaitsevalle moreeninottoaikalalle (kartalla kohta B) ei nähty välttämätöntä maisemointitarvetta, mutta korkeimpia reunoja on kuitenkin syytä tasoitella (kuva 3).

2. Murske- ja louhekasat

Louhoksen itäpäässä olevat murskekasat (kartalla kohta C) siirretään joko toiminnanharjoittajan omistamalle kiinteistölle, kuljetetaan alueelta pois tai hyödynnetään em. tulvimiskohdan korotuksessa (kuva 4).

Louhoksen länsipäässä sijaitseva louhekasa (kartalla kohta D) sijaitsee toiminnanharjoittajan omistamalla kiinteistöllä, joten se saa jäädä nykyiselle paikalleen (kuva 5).

Kuva 4. Murskekasat.

Kuva 5. Louhekasa.

3. Läjitysalueet

Kaivospiirin länsipäähän on läjitetty sivukiveä (kuva 6). Osa läjitysalueesta on maisemoitu jo aikaisemmin. Läjitysalueet (kartalla kohta E) jätetään nykyiselle paikalleen sellaisenaan. Sivukivikasojen luiskaamista ei pidetty tarpeellisena. Aikanaan osa sivukivialueesta on päätetty jättää peittämättä, jotta mineraalinetsijät voisivat hakea sieltä korukiviä. Mineraalien etsintä voi alueella jatkua tulevaisuudessakin maanomistajan luvalla. Sivukivialueet sijaitsevat kaivospiirioikeuden haltijan omistamalla kiinteistöllä. Toinen huomattavasti pienempi läjitysalue (kartalla kohta F) sijaitsee louhoksen pohjoispuolella.

Läjäytysalueella ei ole tarvetta ympäristönsuojeluun liittyvien seikkojen osalta jälkihoitotarkkailuun happoa tuottamattomien kivilajien ansiosta.

Kuva 6. Sivukiven läjäytysalue.

4. Betonirakennelmat

Kaivospiirillä sijaitsevat betonirakennelmat (kartalla kohdat G: murskaamon kippauspaikka ja H: tuotesiilot) määrätään poistettavaksi ja alustat siivottavaksi (kuvat 7 ja 8).

Murskaamon kippauspaikan juureen joutunut öljy pilaantuneine maineen tulee asiaankuuluvasti poistaa alueelta (kuva 7).

Kuva 7. Murskaamon kippauspaikka ja öljyä sisältävä maa.

Kuva 8. Tuotesiiilot.

5. Tynnyrit, rautaromut ym. kaivospiirille kuulumattomat esineet

Kaivospiirin alue on näiltä osin hyvässä kunnossa, mutta jonkin verran alueella on tynnyreitä ym. rautaromua. Nämä siivotaan alueelta pois.

6. Puomi

Kaivospiirille johtavan tien alussa oleva puomi (kartalla kohta I) jätetään paikalleen. Puomi estää autolla pääsyn kaivospiirin alueelle (kuva 9).

Kuva 9. Kaivospiirille johtava tie ja puomi.

Allekirjoitukset:

Maiju Ikonen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Pirjo Korhonen, Seinäjoen kaupunki

Aki Ijäs, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Ossi Leinonen, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

LIITTEET:

Liite 1: Kaivospiirin kartta ja määrättyjen toimenpidealueiden sijainti